

سال مولا علی (ع) گرامی باد

مدیریت

آموزشگاہی

باسیری در نهج البلاغہ

مؤلف: محمد اصلی پور

اصلی پور، محمد، ۱۳۳۶ -

مدیریت آموزشگاهی با سیری در نهج البلاغه /

مؤلف محمد اصلی پور. - تهران: نشر شورا، ۱۳۷۹.

ISBN: 964-5525-22-5

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیفا.

کتابنامه به صورت زیر نویس.

۱. علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق.

نهج البلاغه -- آموزش و پرورش. ۲. علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل

از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه -- مدیریت. ۳. مدرسه ها -- مدیریت و

سازماندهی. ۴۰ ق. مدیریت (اسلام). ۵. اسلام و آموزش و پرورش. الف.

علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه. شرح.

ب. عنوان.

۲۹۷/۹۵۱۵

BP ۳۸ / ۴۲۳ الف ۵۵

الفن / ن

۷۹-۵۴۲۸ م

کتابخانه ملی ایران

تقدیم به:

ارواح پدر و مادرم اولین مربیان و معلمانم

تقدیم به:

ارواح طیبه همه شهدا، علما، معلمان و برادرم، جانباز شهید،

محسن اصلی پور

تقدیم به:

اساتید محترم، مدیران، معلمان، مربیان و تمامی دوستداران

نهج البلاغه

نشر شورا چاپ اول کتاب «مدیریت آموزشگاهی با سیری در نهج البلاغه» تألیف

محمد اصلی پور را با شمارگان ۳۰۰۰ جلد در تابستان ۷۹ منتشر کرده است.

همکاران: ویراستار فنی: معصومه رضوانفر - حروفچینی و صفحه آرایی: مؤسسه ایران ۱۴۰۰

طراح جلد: فرناز دلیلی - لیتوگرافی: زمان - چاپ و صحافی: چاپخانه علمی و فرهنگی

«همه حقوق برای ناشر محفوظ است»

شابک: ۹۶۴ - ۵۵۲۵ - ۲۲ - ۵ / ۹۶۴ - ۵۵۲۵ - ۲۲ - ۵ - ۵۵۲۵ - ۲۲ - ۵

قیمت: ۱۱۰۰ تومان

فهرست مندرجات

عنوان	صفحه
مقدمه	
بخش اول: اهداف تعلیم و تربیت	
فصل اول: اهداف تعلیم و تربیت	۱۰
هدف غایی تربیت از دیدگاه اسلام	۱۰
هدف های تعلیم و تربیت در جمهوری اسلامی ایران (۱) ...	۱۶
فصل دوم: فرایند آموزش	۲۶
فرایند برنامه ریزی آموزشی کشورها	۲۶
اهداف سازمان آموزشی	۳۱
تعریف مدیریت آموزشگاهی	۳۹
نقش و اهمیت مدرسه	۴۲
بخش دوم: مدیریت آموزشگاهی باسیری در نهج البلاغه	
فصل اول: برخی اهداف تعلیم و تربیت از دیدگاه نهج البلاغه	۵۲
۱- خداشناسی	۵۲
۲- کسب علم و دانش جداکننده حق از باطل	۵۳
۳- معرفی شیطان ها و جلوگیری از گمراهی در خداشناسی	۵۶
۴- کارکردن فقط برای خدا	۵۷
۵- قرآن راهنمای زندگی	۶۰
۶- سرمشق گرفتن از اهل بیت رسول الله (ص) پایه دین و ستون یقین	۶۱
۷- ایمان و شرایط آن	۶۳
۸- خودشناسی	۶۴
۹- دعا و برقراری ارتباط با خدا	۶۵
۱۰- تقوای الهی	۶۹

عنوان	صفحه
۱۱- شکوفایی استعداد های خلاق	۷۱
۱۲- نهادینه شدن و کار بست علم و معرفت	۷۳
۱۳- تنظیم روابط اجتماعی	۷۴
۱۴- پیوند و اتحاد	۷۶
فصل دوم: برخی ویژگی های	۷۸
۱- محوری بودن نقش مدیر آموزشگاه	۷۸
۲- کار آمد بودن مدیر	۸۳
۳- مدیر و شوراهای مدرسه	۹۳
۴- تأمل و عمق نگری در مدیریت	۱۰۴
۵- مدیر بهره ور	۱۰۶
۶- صراحت و صداقت در مدیریت	۱۱۵
۷- مدیریت توأم با گشاده رویی	۱۱۷
۸- مدیریت توأم با دلسوزی	۱۱۹
فصل سوم: مدیریت کلاس و نکاتی از	۱۲۰
۱- شناخت دانش و دانش آموز و نیازها	۱۲۰
۲- ویژگی های معلمی	۱۴۷
۳- معلم و روش های تدریس	۱۵۷
فصل چهارم: راهنمایی و مشاوره و نکاتی	۲۱۶
۱- شناخت انسان	۲۱۶
۲- دوران رشد انسان	۲۲۸
۳- راهنمایی و مشاوره و ضرورت آن	۲۴۴
فهرست منابع	۲۸۱

مقدمه

از علی آموز اخلاص عمل

در جامعه اسلامی، محیط آموزشی و آموزشگاه، نقش و تأثیر برجسته‌ای در تعلیم و تربیت کودکان، نوجوانان و جوانان دارد. موقعیت و شرایط محیط آموزشی بر آموزش و پرورش آینده‌سازان میهن اسلامی از جنبه‌های متفاوت روابط عاطفی بین افراد، اخلاق و منش، نوع نگرش به زندگی و جهان آخرت، زمینه‌های علمی و یادگیری، خلاقیت و... تأثیرات شگرفی دارد. براین اساس آموزش و پرورش صحیح و اثربخش و کارا، متأثر از رفتار، نگرش، جهان بینی و مهارت‌های لازم مدیر، معلم و کلیه عوامل آموزشی و تربیتی می‌باشد. در تعریف مدیریت آموزشی تقریباً همه صاحب نظران معتقدند که: فرایندی است از مجموع مساعی، فعالیت‌ها و ایجاد زمینه و بستر لازم برای تعلیم و تربیت که همه دست اندرکاران این مهم در آن سهم هستند و نقش مدیر و معلم کلیدی است. مطالعه، تحقیق، بررسی و گزینش بهترین شیوه‌ها به منظور اهداف تعلیم و تربیت از وظایف اصلی آحاد جامعه، به ویژه کسانی است که در چنین صف مقدسی قرار گرفته‌اند. نگارنده خداوند متان را شاکر است و بر قبول نعمتش دعا می‌کند که این توفیق را عطا فرمود تا با بضاعت بسیار اندک خویش، اما علاقه وافر، در نهج البلاغه و مسائل مربوط به مدیریت، پژوهشی نموده و پس از تهیه و چاپ و نشر دو جلد کتاب با عنوان «مدیریت و رهبری با سیری در نهج البلاغه ۱ و ۲» کتاب حاضر را تقدیم

مدیران، معلمان، مربیان و دانشجویان عزیز و تمامی پیروان مکتب مدیریت و تعلیم و تربیت مولی الموحدين، مولای متقیان حضرت امیرالمومنین علی (ع) نماید.

یا علی

محمد اصلی پور

اردیبهشت ۱۳۷۹

مصادف با شب محرم

فهرست منابع

- ۱- قرآن مجید
- ۲- نهج البلاغه فیض الاسلام
- ۳- اعرافی علیرضا، درآمدی بر تعلیم و تربیت اسلامی (۲)، اهداف تربیت از دیدگاه اسلام، دفتر همکاری حوزه و دانشگاه، انتشارات سمت، ۷۶
- ۴- شریعتمداری علی، جامعه و تعلیم و تربیت (مبانی تربیت جدید)، انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۵
- ۵- گروه مشاوران یونسکو، فرایند برنامه ریزی آموزشی، ترجمه دکتر فریده مشایخ، انتشارات مدرسه، چاپ پنجم، ۱۳۷۴
- ۶- میرکمالی سید محمد، رهبری و مدیریت آموزشی، نشر رامین، چاپ دوم، ۱۳۷۳
- ۷- شهیدی سید جعفر، ترجمه نهج البلاغه، شرکت انتشارات علمی و بین المللی، چاپ ششم، ۱۳۷۳
- ۸- جعفری محمد تقی، ترجمه و تفسیر نهج البلاغه، جلد دوم، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۷۵
- ۹- مطهری مرتضی، بیست گفتار، انتشارات صدرا، قم، چاپ پنجم، ۱۳۵۸
- ۱۰- جعفری محمد تقی، ترجمه و تفسیر نهج البلاغه، جلد پنجم، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ سوم، ۱۳۷۶
- ۱۱- اصلی پور محمد، مدیریت و رهبری با سیری در نهج البلاغه، جلد دوم، نشر شورا، ۱۳۷۷
- ۱۲- عمید حسن، فرهنگ فارسی عمید، انتشارات امیرکبیر، چاپ هشتم، ۱۳۷۵
- ۱۳- امام خمینی (ره)، چهل حدیث، مرکز نشر فرهنگی رجاء، ۱۳۶۸
- ۱۴- اصلی پور محمد، مدیریت و رهبری با سیری در نهج البلاغه، جلد

اول، نشر شورا، ۱۳۷۷

۱۵- دین پرور سید جمال الدین، فرزندانم چنین باش، ترجمه نامه سی و

یکم نهج البلاغه، انتشارات بنیاد نهج البلاغه، چاپ سوم، ۱۳۷۶

۱۶- قرائی مقدم امان، جامعه شناسی آموزش و پرورش، انتشارات

کتابخانه فروردین، ۱۳۷۳

۱۷- فصلنامه تعلیم و تربیت، نشریه سازمان پژوهش و برنامه ریزی

وزارت آموزش و پرورش، شماره ۴، زمستان ۱۳۷۴

۱۸- نشریه رشد آموزش و پرورش راهنمایی تحصیلی، شماره مسلسل

۱۷، سال پنجم تابستان ۱۳۷۷

۱۹- تقوی دامغانی سیدرضا، نگرشی بر مدیریت اسلامی، نشر سازمان

تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۰

۲۰- پاول هرسی، کنت اچ بلانچارد، مدیریت رفتار سازمانی، استفاده از

منابع انسانی، ترجمه دکتر قاسم کبیری، انتشارات جهاد دانشگاهی

(ماجد)، چاپ پنجم، ۱۳۷۵.

۲۱- سینتیایی لشین وجولین پولاک و چارلز ام. رایگلوث، راهبردها و فنون

طراحی آموزش، ترجمه دکتر هاشم فردانش، انتشارات سمت، ۱۳۷۴

۲۲- ماهنامه فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و تعاون، نشریه اتحادیه

تعاونی های مصرف فرهنگیان ایران، شماره هشتم، مهر و آبان ۱۳۷۷

۲۳- فردریک مایر، تاریخ اندیشه های تربیتی، جلد دوم، ترجمه

علی اصغر فیاض، انتشارات سمت، ۱۳۷۴

۲۴- امامی محمد جعفر و آشتیانی محمدرضا، ترجمه گویا و شرح فشرده

نهج البلاغه، جلد سوم، نشریه مدرسه امام علی بن ابی طالب (ع)، ۱۳۷۵

۲۵- فاضل لنکرانی محمد، آیین کشورداری از دیدگاه علی (ع)، دفتر نشر

و فرهنگ اسلامی، چاپ پنجم، ۱۳۷۶

۲۶- جعفری محمدتقی، حکمت اصول سیاسی اسلام، نشر بنیاد

نهج البلاغه، چاپ دوم، ۱۳۷۳

۲۷- فردریک مایر، تاریخ اندیشه های تربیتی، جلد اول، ترجمه ی

علی اصغر فیاض، انتشارات سمت، ۱۳۷۴

۲۸- چریل. ال. اسپالدینگ، انگیزش در کلاس درس، ترجمه محمدرضا

نائینیان و اسماعیل بیابانگرد، انتشارات مدرسه، ۱۳۷۷

۲۹- سی. ام. فلمینگ و الیزابت پروس، فرایند تدریس، (تجزیه و تحلیل

روان شناختی و عملی فرایند تدریس)، ترجمه سید مهدی سجادی،

انتشارات تربیت، ۱۳۷۳

۳۰- مجدفر مرتضی، طرح درس نرم افزاری مناسب در تکنولوژی

آموزشی، انتشارات چاپار فرزنانگان، چاپ دوم، ۱۳۷۳

۳۱- اصلی پور محمد، طرح پژوهش بررسی میزان آگاهی نظری و عملی

دبیران دوره راهنمایی از طرح درس و میزان استفاده از آن، سازمان

پژوهش و برنامه ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش ۱۳۷۷

۳۲- حسن پور محمد حسن، اهمیت طرح درس به عنوان نرم افزاری

ضروری در امر آموزش، نشریه رشد تکنولوژی آموزشی، سال دهم،

اسفندماه ۱۳۷۳

۳۳- اسرار مصطفی، دانستنی های نهج البلاغه، انتشارات فلق، ۱۳۷۴

۳۴- شعاری نژاد علی اکبر، خلاصه مقالات سومین سمپوزیوم جایگاه

تربیت نوجوان و جوان در آموزش و پرورش، معاونت پرورشی

وزارت آموزش و پرورش ۱۴-۱۲ آبان، ۱۳۷۱

۳۵- جعفری محمدتقی، ترجمه و تفسیر نهج البلاغه، جلد هیجدهم،

چاپ سوم، انتشارات دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۸

- ۳۶- ملکی حسن، مجموعه مقالات دومین سمپوزیوم جایگاه تربیت در آموزش و پرورش دوره ابتدایی، معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش، انتشارات تربیت، ۱۳۷۲
- ۳۷- جعفری محمدتقی، ترجمه و تفسیر نهج البلاغه، جلد اول، چاپ چهارم، انتشارات دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۶۸
- ۳۸- احمدی علی اصغر، روان‌شناسی برای معلم، چاپ شفق، شرکت چاپ و نشر ایران، ۱۳۶۵
- ۳۹- گاری. ل. لندرت، بازی درمانی دینامیسم مشاوره با کودکان، ترجمه خدیجه آراین، انتشارات اطلاعات، ۱۳۷۰
- ۴۰- مطهری مرتضی، تعلیم و تربیت در اسلام، انتشارات الزهراء، همزمان با چهارمین سالگرد شهادت این عالم ربانی.
- ۴۱- جیمز دبلیو. وندرزندن، روانشناسی رشد، ترجمه دکتر حمزه گنجی، انتشارات بعثت، ۱۳۷۶
- ۴۲- اردبیلی یوسف، راهنمایی و مشاوره حرفه‌ای و روش‌های کسب و کاربرد اطلاعات شغلی، مؤسسه نشر ویرایش با همکاری انتشارات فهیم، ۱۳۷۴
- ۴۳- ابراهیمی قوام صغری، احساس تنهایی و پیامدهای آن در نوجوانان، سومین سمپوزیوم جایگاه تربیت نوجوان و جوان در آموزش و پرورش، معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش، ۱۴-۱۲ آبان ۱۳۷۱
- ۴۴- شفیع آبادی عبدالله، فنون و روش‌های مشاوره، نشر ترمه با همکاری رز، چاپ هشتم، ۱۳۷۶
- ۴۵- رحیمی ویشه اشرف، بررسی اهداف کلی دوره راهنمایی تحصیلی و ارتباط آن با اهداف دوره‌های ابتدایی و متوسطه، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۷۷

- ۴۶- شفیع آبادی عبدالله، راهنمایی و مشاوره شغلی و حرفه‌ای و نظریه‌های انتخاب شغل، انتشارات رشد، ۱۳۷۵
- ۴۷- پرداختچی محمد حسن، فصلنامه تعلیم و تربیت نشریه پژوهشکده تعلیم و تربیت وزارت آموزش و پرورش، سال دوازدهم، شماره ۳، پاییز ۱۳۷۵.
- ۴۸- حجتی سید محمد باقر، آداب تعلیم و تعلم در اسلام، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ سیزدهم، ۱۳۶۵

نشر شورا منتشر کرده است :

- ◎ مجموعه کتابهای خودآزمون هدفدار علوم تجربی ، ریاضی ، زبان انگلیسی ، فارسی ، عربی ، جغرافیا ، تاریخ ، تعلیمات اجتماعی (برای دانش آموزان دوره راهنمایی)
- ◎ مجموعه کتابهای دستورکار آزمایشگاه (برای دانش آموزان دوره راهنمایی)
- ◎ واژه نامه انگلیسی راهنمایی (برای دانش آموزان سال دوم و سوم راهنمایی)

- ✱ پرسش و پاسخ آزمایشهای شیمی ۱ و ۲ (برای دانش آموزان دبیرستان)
- ✱ ۱۵۰۰ پرسش شیمی پیش دانشگاهی (برای دانش آموزان پیش دانشگاهی)
- ✱ خودآزمون زبان انگلیسی (برای دانش آموزان دبیرستان)
- ✱ ۷۰۰ تست زبان آلمانی (برای دانش آموزان دبیرستان)
- ✱ مجموعه سئوالات المپیاد ادبی (برای دانش آموزان دبیرستان)
- ✱ کتاب کار و آموزش عربی (برای دانش آموزان دبیرستان)

- ✱ مجموعه کتابهای کار و خودآزمون علوم تجربی (برای دانش آموزان دوره ابتدایی)
- ✱ کتابهای کار و خودآزمون ریاضی و تعلیمات اجتماعی (برای دانش آموزان کلاس پنجم ابتدایی)

- راهکارهای آموزش جغرافیا (برای دبیران درس جغرافیا)
- آزمایشهای علوم تجربی (برای دبیران علوم تجربی)
- مدیریت و رهبری با سیری در نهج البلاغه ۱ (برای معلمان و دبیران)
- الگوهای تدریس (برای معلمان و دبیران)

عضو
انجمن فرهنگی
ناشران کتاب
کودک و نوجوان

ISBN 964-5525-22-5

فروشگاه و مرکز پخش:

مقابل دانشگاه تهران - خیابان ۱۲ فروردین

شهادی زاندارمیری شرقی - شماره ۲۱۴

تلفن: ۲ - ۶۴۹۰۴۰۱ دورنگار: ۶۴۹۰۴۰۰

تهران - صندوق پستی ۱۸۴۶ - ۱۳۱۴۵